

Министарство просвете

Република Србија
МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

ОРГАНИЗАЦИЈА ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ У ИНОСТРАНСТВУ

Од нормативног оквира до наставне праксе

10. август 2026. године

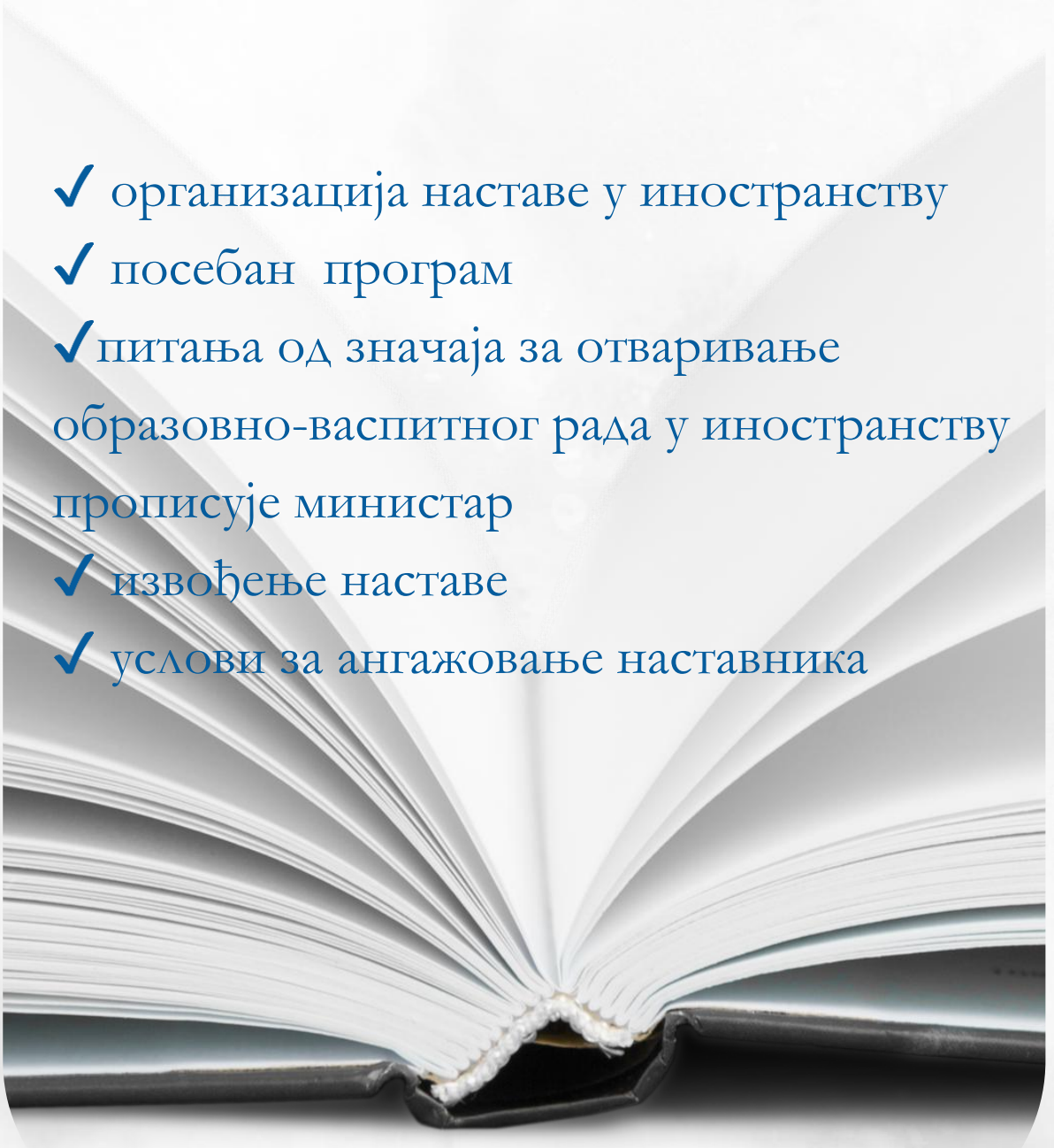
НОРМАТИВНИ ОКВИР

Основ за организацију наставе

Нормативни оквир
обезбеђује системско
утемељење наставе на
српском језику у
иностранству и представља
основу за њено планирање,
организацију и реализацију.

- Закон о основама система образовања и васпитања
- Закон о основном образовању и васпитању
- Правилник о остваривању образовно-васпитног рада у иностранству
- Стратегија развоја образовања и васпитања до 2030. године

ЗАКОН О ОСНОВАМА СИСТЕМА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

-
- ✓ организација наставе у иностранству
 - ✓ посебан програм
 - ✓ питања од значаја за отварање образовно-васпитног рада у иностранству прописује министар
 - ✓ извођење наставе
 - ✓ услови за ангажовање наставника

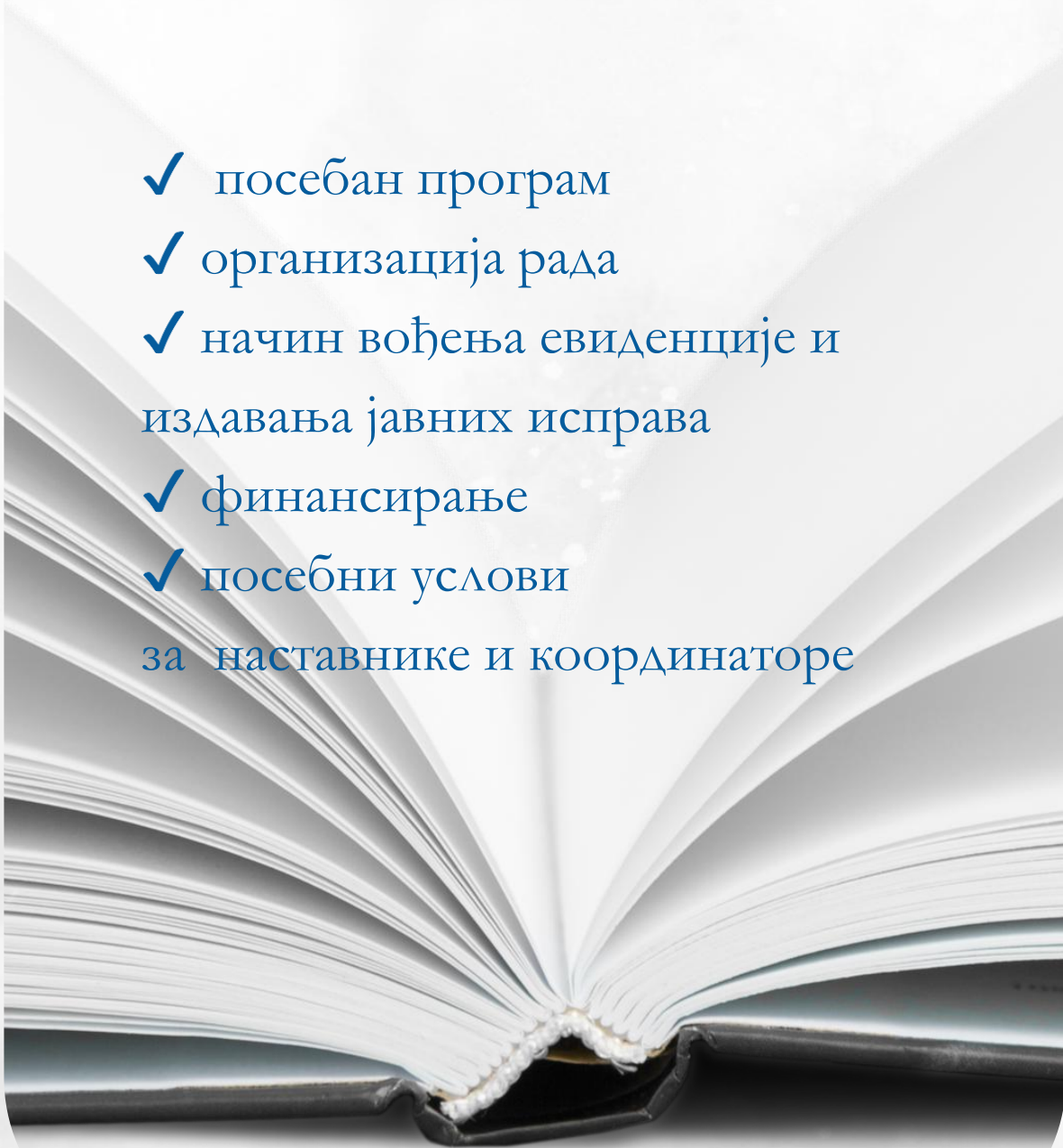
Члан 71.

Настава у иностранству

Члан 157

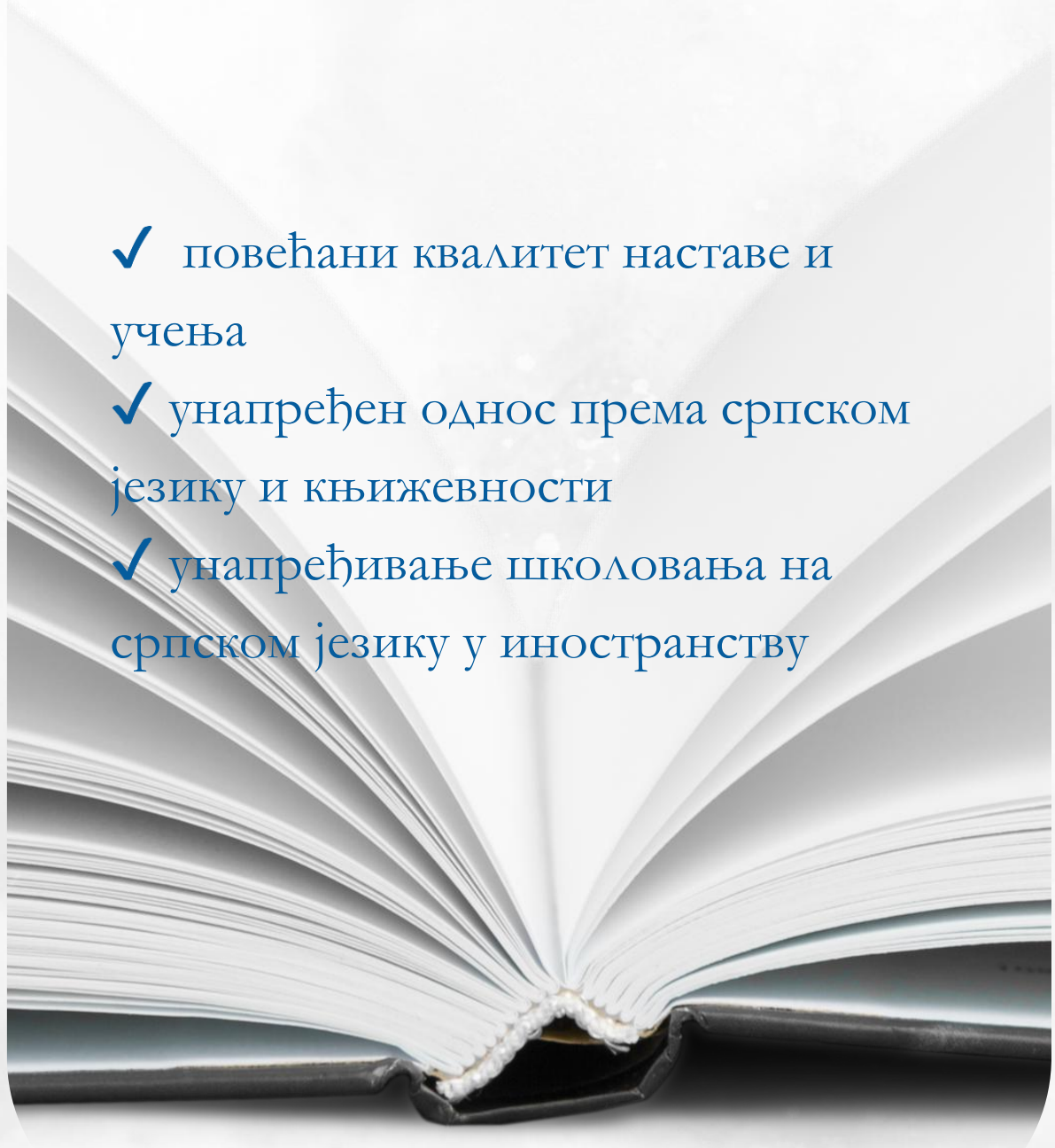
Рад наставника у иностранству

ПРАВИЛНИК О ОСТВАРИВАЊУ ОБРАЗОВНО-ВАСПИТНОГ РАДА У ИНОСТРАНСТВУ

-
- ✓ посебан програм
 - ✓ организација рада
 - ✓ начин вођења евиденције и издавања јавних исправа
 - ✓ финансирање
 - ✓ посебни услови за наставнике и координаторе

Овим правилником уређује се посебан програм основног образовања и васпитања у иностранству, начин вођења евиденције и издавање јавних исправа, посебни услови за наставнике и координаторе, обезбеђивање и начин исплате средстава за плате наставника и координатора, организација образовно-васпитног рада у иностранству и друга питања од значаја за остваривање образовно-васпитног рада у иностранству.

СТРАТЕГИЈА РАЗВОЈА ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА ДО 2030. ГОДИНЕ

-
- ✓ повећани квалитет наставе и учења
 - ✓ унапређен однос према српском језику и књижевности
 - ✓ унапређивање школовања на српском језику у иностранству

Општи циљ 1: Повећани квалитет наставе и учења, праведност и доступност доуниверзитетског образовања и васпитања и ојачана васпитна функција образовно-васпитних установа

Посебни циљ 1.7: Унапређен однос према српском језику и књижевности као основним елементима националног и културног идентитета и унапређивање школовања на српском језику у дијаспори и региону

Мера 1.7.2: Унапређивање квалитета образовно-васпитног рада на српском језику у иностранству

ЦИЉ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА У ИНОСТРАНСТВУ

Коме је овај вид наставе намењен?

Основно образовање и васпитање по посебном програму основног образовања и васпитања у иностранству на српском језику изводи се за ученике српског порекла, који привремено или трајно живе у иностранству, а који су се изјаснили за овај вид наставе.

Која је сврха наставе на српском језику у иностранству?

Циљ основног образовања и васпитања у иностранству је развијање свести о сопственом националном и културном идентитету учењем српског језика и упознавањем са највреднијим делима српске културне баштине, као и подстицање одржавања трајних веза с отаџбином.

ЗАДАТАК

Која од наведених тврдњи најбоље обједињује информације из оба текста?
Образложите свој избор позивајући се на текстове.

1. Министарство организује наставу како би ученицима српског порекла који живе у иностранству омогућило учење српског језика.
2. Министарство организује наставу како би ученици који живе у иностранству били укључени у образовни систем Републике Србије.
3. Министарство организује наставу како би сви ученици српског порекла који живе у иностранству имали исте услове за школовање.
4. Министарство организује наставу како би ученици српског порекла који живе у иностранству, учењем српског језика и упознавањем највреднијих дела српске културне баштине, развијали свест о сопственом националном и културном идентитету и одржавали трајне везе са отаџбином.

ИСХОДИ ОСНОВНОГ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА У ИНОСТРАНСТВУ

По завршетку основног образовања и васпитања у иностранству ученик ће бити у стању да:

- користи српски књижевни језик у разним видовима усменог и писаног изражавања у различитим комуникативним ситуацијама;
- идентификује битне особености националне географије, историје и културе, као и репрезентативна уметничка дела;
- испољава осећање припадности и позитиван став према очувању сопственог националног и културног идентитета уважавајући наслеђе културе других народа;
- промовише културу свога народа у земљи боравка, уз поштовање и уважавање културе земље домаћина.

ЗАДАТАК

Уколико ученик добро научи српски језик, остали исходи програма оствариће се сами од себе.

Да ли је ова тврдња у потпуности поткрепљена исходима програма?

Образложите свој одговор

СИСТЕМ ПОДРШКЕ – ПУТ ДО ОСТВАРИВАЊА ЦИЉА И ИСХОДА

ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ОКВИР

координисана подршка настави на српском језику и иностранству

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

Сектор за предшколско и
основно образовање и
васпитање

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА

Дипломатско-конзуларна
представништва
Управа за сарадњу с дијаспором

МИНИСТАРСТВО ПРОСВЕТЕ

- Уређује систем - припрема прописе и стратешка документа
- Обезбеђује финансијска средства и финансира плате и друге трошкове
- Ангажује координаторе и наставнике
- Прати остваривање
- Имплементира мере за унапређивање квалитета
- Инспекцијски надзор – Сектор за инспекцијске послове (законитост рада)
- Стручно-педагошки надзор – Сектор и Одељење за координацију рада школских управа (стандарди квалитета рада)

ЗАВОД ЗА УНАПРЕЂИВАЊЕ ОБРАЗОВАЊА И ВАСПИТАЊА

- Припрема план и програм наставе и учења
- Припрема, организује и реализује обуке наставника (програм од јавног интереса)
- Администрира базу примера добре праксе
- Припрема приручнике и друге материјале за наставнике и ученике
- Даје стручно мишљење у поступку одобравања уџбеника и одобрава додатна наставна средства

МИНИСТАРСТВО СПОЉНИХ ПОСЛОВА

- Даје мишљење и прослеђује документацију за отварање нових група ученика
- Даје предлог за ангажовање хонорарних наставника
- Обавештава надлежне институције земље пријема и даје подршку у прибављању потребних дозвола
- Прибавља одговарајуће информације у вези са правилима земље пријема (пореске олакшице, социјало осигурање и друго)
- Чува обрасце евиденција и оверава јавне исправе ученика
- Прикупља и чува пријаве за похађање наставе
- Врши трансфер средстава за плате и друге трошкове

САРАДНИЦИ У ЗЕМЉИ ПРИЈЕМА

- Координатор, руководилац актива, наставници
- Надлежно дипломатско-конзуларно представништво
- Родитељи ученика – Савет родитеља
- Српска православна црква
- Удружења и организације Срба
- Школе и органи надлежни за образовање у земљи пријема

ОРГАНИЗАЦИЈА НАСТАВЕ

■ Наставне групе

млађи узраст (I–III)
средњи узраст (IV–VI)
старији узраст (VII–VIII)
изузетно, група која обухвата
два или три узраста ученика

■ Број ученика

20 – група истог узраста
15 – група више узраста
изузеци уз сагласност
координатора

■ Место реализације

школе
простор који одреди
држава пријема
СПЦ, удружења, ДКП

■ Време реализације

после редовне наставе
изузетно у оквиру
распореда редовне школе

■ Недељни фонд часова по групи

4 школска часа
3 часа наставе
1 час слободних активности
часови се реализују у блоку

■ План наставе и учења

настава се реализује у складу са
Оквирним планом наставе и
учења
прописан је годишњи фонд
часова за сва три предмета, по
узрастним групама
Српски језик
Моја отаџбина Србија
Основи културе српског
народа

■ Програм наставе и учења

реализује се по Посебном
програму основног
образовања и васпитања у
инострани

■ Начин остваривања

непосредна
изузетно, настава на даљину
у реалном времену

ЗАДАТАК

Замислите да разговарате са наставником који први пут почиње да ради у иностранству.

Која три елемента организације наставе бисте му прво објаснили?

Који од њих ће му, по вашем мишљењу, представљати највећи професионални изазов?

Образложите.

НАСТАВНИК

Кључ за квалитет наставе на српском језику у иностранству

•представник своје државе
и Министарства просвете

•организатор

•реализатор

•сарадник

•мотиватор

•промотер

•мисионар

- организује и реализује образовно-васпитни рад;
- припрема план рада и извештај о раду;
- рад у реализује у складу са посебним програмом;
- остварује фонд часова наставе и слободних активности
- оцењује ученике;
- користи одобрене уџбенике;
- води евиденције образовно-васпитног рада;
- издаје јавне исправе;
- сарађује са саветом родитеља, дипломатско-конзуларним представништвом Републике Србије и другим институцијама и организацијама;
- доставља пријаве ученика за наредну школску годину, координатору и дипломатско-конзуларном представништву;
- похађа програм стручног усавршавања;
- испуњава и друге обавезе прописане Правилником.

МРЕЖА НАСТАВЕ НА СРПСКОМ ЈЕЗИКУ У ИНОСТРАНСТВУ

На крају школске 2025/2026. године

23 државе

140 наставника

9 159 ученика

499 наставних група

Немачка	1	Холандија	21	Америка
2 Швајцарска	12	Луксембург	22	Јужноафричка Република
3 Словенија	3	Шпанија	23	Република Замбија
4 Француска	4	Кипар		
5 Италија	15	Исланд		
6 Малта	6	Чешка		
Уједињено Краљевство	17	Грчка		
Норвешка	18	Аустралија		
Данска	9	Нови Зеланд		
Белгија		Русија		

УЧИМО ЈЕДНИ ОД ДРУГИХ

ЗАДАТАК

Поделите са колегама један пример добре праксе из образовног система земље пријема.

Објасните на који начин би та пракса могла да се примени и у настави на српском језику у иностранству.